

VĚCNÝ REJSTŘÍK

- absolutní forma** 192
actio 46, 168
adjekt 113
adjektiva 76, 104–106, 164, 245, 250;
 dějová z přechodníků 399–402; modální
 300; slovesná 390
adverbiale 98, 104, 107, 109, 164, 165; loci
 98, 104, 108, 109; temporis 98, 104, 108,
 109; v. též *příslověčné určení*
adverbiálizace doplňku 150
adverbia 76, 77, 214, 381, 384, 391; kvalita-
 tivně hodnotící 198; loci 154; temporis
 154; v. též *příslovce*
afix 156
agens 45, 46, 94, 168, 428, 443, 445; neurčitý
 428; všeobecný 196; v. též *činitel*
agenost 22, 142, 191
akt: mluvení 119, 134; pojmenovávací 49;
 psycholingvistický 49; syntaktický 45;
 usouvztažňovací 45, 49
aktualizace emocionálně motivovaná 198
aktuální členění věty 90–91, 159, 177, 290,
 309; v. též *kontextové*
akuzativ 101, 104, 360, 361, 410; předmětový
 235; zájmenný 156
anacolút 28
analýza: formální 181; promluvy 132, textu
 116, výpovědi 152; spisovného jazyka 129,
 nářeční věty 123, větného významu 148;
 v. též *diachronní, diferencní, funkční, kom-
 parační, sémantická, srovnávací, synchron-
 ní, syntaktická, transformační*
angličtina 193, 195
antepozice 370
antikadence 27, 28
apozice 40, 106
apoziopeze 124
archaismus 126, 127
artikulace věty 159
aspektuálnost 263, 264, 268, 304, děje 178,
 264, v. též *vid*
atlas: jazykový český 124, obecně slovanský
 80
atrakce pádová 123
atribut v. *přívlastek*
autonomnost sémantická 113
balština 196
bezpředmětová slovesa 272, v. též *sloveso*
bulharská věta 291–296
bulharské sloveso 206
bulharský jazyk 75, 80–81, 142, 156, 198,
 201, 203, 206–207, 313–314,
 spisovný 200, 203
bulharský syntaktický systém 156
casus obliquus 189; v. též *pád*
církevněslovanský jazyk 81
citoslovce 66, 76
cyklus transformací 109
čas 232, 268; slovesný 264, budoucí 69,
 minulý 69, 130, přítomný 69; absolutní
 a relativní 152; v. též *morfologický, syn-
 taktický*
částice 66, 71, 127, 190; expresivní 66, impe-
 rativní 76, 340, 341, kondicionálová 355,
 modální 35, 70, obsahová 27, práci 332,
 340, syntaktická 70, tážací 28, 330, 340
 až 341, vokativní 76, záporná 205
česká syntax 28, 130, 132, 330
český jazykový atlas 124, v. též *atlas*
český jazyk, čeština 84, 106, 111, 116, 126,
 159, 194, 197, 255, 259, 309, 330, 334–335,
 345–346, 351, 357, 389, 394–395, 403,
 428; mluvená 85, spisovná 85, 122
četnost vět 248; v. též *frekvence*
činitel děje 126; osobní nekonkrétní 307,
 neurčitý 332, určitý 332; v. též *agens*
číslovky 245
člen 72, 98; vztahu 59, neúplný a úplný
 115; v. též *větný člen*
dativ 120, 361, adverbiální 26, činitele 297,
 333, nositele stavu 198, objektu 111, sub-
 jektu 25–26, 111, 143, 195, 297–300,
 333, 335, 347–348, stavový 49, volný
 25, 49
deagentnost 130, 198, 308
defectiva casibus 100
definice 447
deklinace substantiv 101
délka věty 245, 249–252, 315
denotace 149, 167
denotát 97, 99, 149, 159, 161; 236
derivace 36, 41, 186, 277, 442; dvojčlenné

- s r i c t u r y 148; řáková 186, modální 26, 186
determinace 119, 121, 410; adverbialní 41, 143,
 atributivní 119, slovesná 103, 108—109
determinant ant 72, fakultativní 164, konstitu-
 tivní 164; obligátní 190, obligátní predi-
 kativní 192, obligátní slovesa 326, adver-
 biální 105, 107, predikační 106, 214, 306,
 subjektový 236
determinátor kvantitativní 37
děj 107, 332; bezagentní 124, 137, 198, 332;
 bez určitého činitele 437, s neurčitým osob-
 ním činitelem 334; deagentní 181, 197,
 ireální 153, slovesný 264
designace 149, 167
designát 97, 149
designátor nulový 115
diachronie 79
diachronní analýza 129, 406, 418
dialog 125
dialekt 80, 123—124, 126; teritoriální 128,
 lašský 85, lužický 423—424, staroruský
 126, východomoravský 317; v. též *nářečí*
dialektologie 123
diateze 193, 272—275, mediální a pasivní
 196, v. též *genus verbi, rod slovesný*
dichotomie formy a funkce, 168; struktur
 dvojjenných proti jednojenným 306
diferenční analýza 415; v. též *srovnávací*
disjunkce 36, 40
distribuce 93, 100; komplementární 42, 107,
 syntaktická 112
doplnění 109, fakultativní a obligatorní 167;
 adverbialní 143, 236, objektové (předmě-
 tové) 143, 236, volné jména 167
doplňek 105, 112, 305, adjektivní 100, in-
 ťitivní 2,5, substantivní 25
doplňková funkce přechodníku 397—402
duálismus asymetrický 46, 168, 232
dvojjennost 22, 76, 77, 133, 159, věty 121,
 významová 121, 159
dvojjenná věta 76, 83, 99, 103, 121, 164,
 167, 175, 229, 230, 281, 306, 312, 332,
 428—429, 442, dvojjenná jmenná be-
 zesponová 289, 304
dvoukomplexnost 159, 312
dvoumístný predikát 58, 60—62; v. též
predikát
dynamika řeči 126, věty 82, neutrální 82
elipsa 28, 93, 108, 126, 139, kontextová
 165, přísudkového slovesa 139, spojky
 129, ve výpovědní události 237
eliptičnost jednojenných vět 200
eliptická konstrukce 129
ekonomie jazyka 83
enkličitost 313
enkliitikon 313
entita 31, 32
experiment lingvistický 51
explikace sémantická 157, 198
expresivita konstrukce 84, neutrální 82, 443,
 zvuková 258
expresivní: větná forma 81, odstín 66
extenze 47; v. též *denotace, intenze*
faktor: gramatický 72, konstitutivní 326,
 lexikální 281, morfologický 253, 281,
 304, promluvový 123, 127, sémantický 72,
 253, 304, strukturální 75, 281, stylistický
 123, 236, vývojový 405
flektivnost jazyka 409
flexe syntetická 196
foném 231
fonetika 84, větná 85
fonologie 124
forma 35, 45—46, 70, 72, 359, 410; přísudku
 70—71, slovesa 152, perfekta 206, plus-
 quamperfekta a imperfekta 206; substan-
 tiva 61—62, genitivu 61; jmenná adjek-
 tiva 72; věty 70—71, 79, 80—81, 152,
 kladná a záporná 173; mluvená 125, 129,
 154, psaná 154; subjektová a bezsubjek-
 tová 83; nominální a verbální 83; stylisti-
 cký příznaková a nepříznaková 81;
 vnější a vnitřní 119; absolutní 192;
 konfigurační 93—94; perifrastická 193;
 podmíněná 71; primární 94; výrazová 79;
 v. též *expresivní, gramatická, homonymní,*
jazyková, morfologická, reflexivní, slovesná,
syntagmatická
formalizace 156, promluva 134
formant 66—68, 70, pomocný 70, speciální 66
formativ 32, 36—37, lexikální 37
fráze: jmenná (nominální) 35, 37, 40—41,
 43, 229, slovesná (verbální) 40, 229
frázování projevu 27
frazeologismus 66, 80
frazeologizace 254
frekvence 81, 128, 314; relativní 245; slov
 a slovních druhů 245—248, 250, adverbii
 251, genitivu záporového 126, mezi-
 slovních spojek 251, předložek 251, sub-
 stantiv 247, zájmen 251; gramatických
 prostředků 315, kondenzačních prostředků
 395, syntaktických kondenzátorů 393—
 394; tvarů 245, větných typů 411
frekvenční: poměr 128, seznam slov 245,
 v. též *slovník*
frekvenční index 101
funkce 45—46, 172, 391; prefixu 152, slova
 52—53, 65, slov autosemantických 145;
 věty 80; v. též *gramatická, jazyková, kon-*
denzační, nominativní, podmětová, před-
mětová, sémantická, slovesná, výpovědní
funkčně-výpovědní typ 149
funkční: analýza 172, styl odborný 394
futurum 160; v. též *čas*
genitiv 189, 195, 235, 308, 316, 361, 376,
 410, 412; adnominální 245, 250, partitivní
 316, záporový 127, 316
geneze věty 412
genus verbi 196, 334, 372, 377; v. též *diateze,*
rod slovesný
gerundium 42
graf — strom 414
gramatika 65, generativní 154, 170, 187, 234,

- 283, 430, 441, generativně-transformační 32, 33, 144, 147, 234, 443, 445, transformační 22, 34, 44, 97, 111, 141, 149, 156, 158, 169, 181, 188, 229, 235—236, 303, 441; historickosrovnávací 31, tradiční 229, 283, vědecká 233, závislostní 158; normativní 65, popisná 65, 70; slovanská 352, staroslověnská 351
- gramatická a gramaticko-stylistická forma** 83
- gramatická**: funkce 90, neshoda 300, 378, rovina 130, 151, 232, 412, stavba slovanských jazyků 446, věty 85, 88, 117, 168, 316, 410—411, 416, 431, slovanské věty 308
- gramatická jednotka** 69—70, 215
- gramatičnost** 54, 168
- hierarchie jazykových jednotek** 415
- hierarchizace větných typů** 143, 156
- hláška** 231
- hloubka paměti** 109
- homonymie**: morfologická 111, syntaktická 103, 125, 128
- homonymní forma** 152
- charakteristika**: gramatická 69, morfologická 111
- identita větného typu** 415, 431
- imperativ** 120, 152, 159, analytický a syntetický 339—341, opsaný a prostý 331, 343
- imperativnost** 72
- imperfektivum tantum** 104
- impersonálnost** 309
- indikativ** 27—28, 331, syntaktický 69—70; v. též *způsob*
- indoevropská věta** 416
- induce** 189
- infinitiv** 42, 111, 115, 130, 133, 164, 297 až 298, 351, 353, 355, modálního slovesa 355, plnovznamového slovesa 355; objektový a subjektový 283—285, 307; sponový 352; závislý 280, 304; novočeský imperativní 348
- infinitivní věta** 348, 355—357, bez finitního tvaru 357, jednočlenná 297, 348, modální 357, práci, rozkazovací a lázační 348, ruská 355, sponová 357, v. též *věta*
- infinitivní konstrukce** 38, 134, 142, 280, 283—288, infinitivní větná 345
- informace** 81—82, expresivní 81
- informátor** 138
- inkorporace** 107, jádrové struktury 106
- inkorporovaná věta** 108, 112
- inovace** 126, 429
- integrace** 91
- intelektualizace jazyka** 393
- instrumentál** 166, 195, 377, původce děje 111; predikativní 70, 196
- intence slovesa** 23, 142, 148, 168; doleva 237, zprava 112, 114; v. též *valence slovesa*
- intenze** 47, v. též *denotace, extenze*
- interdialekt** 127—128, 138; v. též *nářečí*
- interpretace**: jazykových změn 119, konstrukcí 150, segmentů 130, větných struktur 147, nářeční věty 145, syntaktických jevů 432, znaku 72; generativní 144, 227, 304, transformační 198, 281; lingvistická a logická 149; paralingvistická 77; sémantická 95, 160, 170
- intonace** 24, 65, 72, 75—77, 80, 84, 85—91, 122, 143, 153—154, 156, 188, 232, 257, 318, 326; větná 84—86, 88—89, 91, 306, rozkazovací 77, lázační 28, 77, zvolací 77; koncová 27, 143; resolutní 157
- intonační**: linie věty 154, 188, profil 193
- invariant**: sémantický 157, 198, významový 150
- invariantnost** informačního obsahu 98, významu 97—98, sémantická 97
- inventarizace** 150; větných typů 405
- inventář**: větných schémat 133, větných typů 176, 198, jádrových vět 235, struktur vět jednoduchých 377, 379; syntaktických konstrukcí (polských) 408, větných adverbii 414
- inverse** 82—84
- italský jazyk** 195, 334
- jádro**: věty 107, 175, formální 119—120, významové 121, predikační 105, 108, 190—191, 305, 326; slovesné 103; vedlejší predikace 105; výpovědi 125, 269—275
- jádrová věta** 99—100, 103, 111—112, 141, 154, 170—172, 187, 230, 233—236, 277, 309, 313, 318, 321, 442; v. též *inkorporovaná, konstituentní*
- jádrová konstrukce** 103, 151
- jazyk**: národní 127, 133, 137; přirozený 34, 47, 53; spisovný 79, 81—82, 84, 125—127, 131, 181, 431, psaný spisovný 154, mluvený spisovný 154; mluvený 86, 134, 154, 431, 433; běžně mluvený 181, primárně mluvený 87, hovorový 81
- jazyky** 72, 83, 123, přirozené 34, 47, 53, národní 127, 133, 137; flektivní 53, typologicky příbuzné 123; indoevropské 191, 409, neslovanské 141, 181, 194, ugrofinské 426; moderní evropské 230, západoevropské 175, 195, 306, 429, germánské 194—195, románské 194—195; jihoslovanské 197, 206, 340, východoslovanské 194, 308, 347, 412, západoslovanské 197, 340, 347; v. též *slovanština jižní, východní*
- jazyková forma** 127, funkce 94
- jazykový**: systém 27, 45, 69—71, 77, 137, 144—145, 154, 187, 316 v. též *langue; zeměpis* 124
- jazykověda** 123, historickosrovnávací 155, slovanská 441, v. též *lingvistika*
- jednočlenná věta** 23, 76, 83, 103, 121, 148, 165, 167, 175, 201, 229—230, 312, 332, 335, 422, 428—429, 437, 442, infinitivní 297, 333, slovesná 23, 76, 103
- jednočlennost** 22, 69, 72, 76, 83, 121, 133,

- 158, 161, 175; kontextová a samostatná 83, významová 121, 159
- jednoduchá věta* 65, 69, 75, 130, 141, 201, 211, 221, 226, 248–249, 303–304, 306, 329, 339, 426, 428, polská 221, 226, 303, staroslověnská 375, bulharská 304
- jednokompleznost* 159, 312
- jednomístný predikát* 57, 60–62; v. též *predikát*
- jednotka*: dialogu 68, jazykového projevu 133, jazykového systému 65, 141–142, komunikace 65–67, 69, řeči 65; jazyková 65, jazyková komunikativní 65, 78–79, 231, minimální komunikativní 237, 321; grafická 247; neverbální 130; v. též *gramatická, lexikální, morfologická, pojmenovací, syntaktická, významová*
- jméno*: predikátového předmětu 57, 60–62; dějové 105, 107–108, predikační 36, 291–296, přísudkové 153; v. též *adjektivum, substantivum*
- jev*: promluvový 134, 137–139, 154, 406, prozodický 154, spisovný 134; strukturní 134, 137, 304, 433, systémový 137–139, 154, 406, 433
- juxtapozice* 133
- kadence* 85, koncová 28, 89, nekoncová 89, konkluzivní 28, stoupavě-klesavá 28, příznaková 28
- kategorie* 142, predikativnosti 69–70, 159, 192, 309, času 70, 120, 130, 159, 187, 264, modalit 70, 264, 267, objektivní modalit 69, modu 121, 130, 187, 193, osoby 42, 117, 121, 264, rodu 117; subjektu 147, 191, 195; členu 314; určenosti a neurčenosti 309; gramatické 66, 94, 151, 186, 264; obecné 93, obecně jazykové 69, základní 73; deskriptivní 93, extralingvistické 232; pojmové 264, 267, relevantní 81, specifické 65, taxonomické 147; v. též *lexikální, morfologické, obsahové, slovesně, syntaktické, větněčlenské*
- klasifikace* 133, 227, jazykových faktů 265, pádů 381, českých vět 229, polských vět 221–222, větných typů 142, 153, 167, 172, 224, 230, 303–304; mluvnická 129, sémantická 104; strukturní 78, tradiční 75
- klauze* 165, 167, hlavní a vedlejší 167
- kód* 160
- kombinovatelnost* (slučitelnost) 51, 55
- komparace*: synchronní a diachronní 318; v. též *srovnávací studium*
- komparační analýza* 326
- komplement* 106, obligátní 107
- komplementace* 157
- komplex*: nominální 36, 37, verbální 105 až 108, 212, pomocný 36; 42
- komponent*: konstitutivní a nekonstitutivní 144; neslovesný 192, sémantický 168, transformační 169
- komunikace* 65, 79
- komunikativní záměr* 392
- kondenzace* 167, 394, komplexní 389, syntaktická 389, 393–395
- kondenzátor*: adjektivní 390–395; adverbální 396, jmenně slovesný 390–391, participiální 390–391, přechodníkový 390, substantivní 390–391, 393–395; syntaktický 306, 390–391, 394
- kondenzační funkce* 391, 394
- kondicionál* 120, 153, 159; v. též *způsob konfigurace větná* 233; v. též *větné schéma, vzorec*
- konfrontace*: jazyků 49, 306, 314; slovan-ských větných typů 193, 306, 315, 321
- konfrontační bádání a studium* 25, metoda 26; v. též *porovnávací*
- kongruence* 113, 119, 196, 410; v. též *shoda*
- konjugace* 130, ruská 116
- konotace* 47; v. též *denotace*
- konstituce* 65; v. též *situace*
- konstanta* transformační 99
- konstituent*: bezprostřední 232, minimální (VP) 211; v. též *bezprostřední složka*
- konstitutivní prvek větného vzorce* 115, 142, 148, 150, 161, 164, 185
- konstituentní rovina* 104–105
- konstituentní věta* 281; v. též *inkorporovaná, jádrová*
- konstrukce* 66–68, 71–72, 94, 130–131, 134, 137, 150–151, 258–261, 353, 390, 412, jednočlenná a dvoječlenná 132, 316, jednoduše komplexní a dvoukomplexní 159; aktivní 26, 72, pasivní 26, 166, 361; nominální 130, 133, 142, 168, neverbální 130–131, 133; participiální 390–392; verbální 130–134; podměťová a přísudková 77; hybridní 422, individuální 28, negativní 156, normativní 77, odvozená 277, s vedlejší větou 280, vztahná 40; v. též *eliptická, infinitivní, jádrová, lužická, modální, nářeční, německá, osobní, ruská, řecká, sponová, staročeská, staroruská, staroslověnská, syntaktická, větná*
- konstrukt* 188, typologický 198
- kontext* 28, 67, 69–71, 105, 125, 130, 141, 149–150, 232, 268, 392, jazykový 93, 125–126, 150–155, 177–178, mluvený a psaný 79; syntaktický 67, stylistický 155, 177–178, nadvětný 391, situační 125–126, 177–178; aspektuální 266, aspektuálně temporální 267
- kontextové členění věty* 125; v. též *aktuální členění*
- koordinace* 119, 121, 232, 432; v. též *vztahy*
- kopula* 192, 212, 291–293, 309, 374, 377; v. též *spona, sponová konstrukce*
- korelace asymetrická* 80, 431
- korelát*: jazykové jednotky 231, sémantický 45, 156
- kryptokategorie* 94
- langue* 86, 154, 190, 230, 232; v. též *jazykový systém*
- latina* 344

lexikální jednotka 46, 127, 196, 212
lexikální kategorie 37
lexikální plán 326
lexém gramatikalizovaný 190
lexikologie 389, strukturní 114
lexikon 196; v. též *slovník*
lingvistika: obecná 322, 416; algebraická 169, 403, diachronní 415; funkční 188, 326, generativně-transformační 403, historická 322, klasická 180, moderní 123, strukturní 188, 198, tradiční 182, v. též *jazykověda*
litevský jazyk 256
logický predikát 57–58; v. též *jednomístný*, *dvojmístný*, *trojmístný*
logický význam věty 69, v. též *význam*
logika 168, dialektická 156, formální 156 až 157, moderní formální 145
lotyšský jazyk 256
lužická konstrukce 422–424
lužickosrbský jazyk 412, 432
lužičtina 194, 197, dolní 341–342, 402, horní 260, 314, 339
makedonský jazyk 309
materiál: balkánský 192, bulharský 156; konfrontační 133, nářeční 129, spisovného jazyka 134, slovanský 189, staroruský 353
mechanismus syntaktický 83
melodie 126, otázky 85, větná v sch. 85
metadialekt 125
metajazyk 54, 448
metoda: analýzy 129, analytické komparace 144, 230, bezprostředních složek 97, interpretace 129, klasické jazykovědy 431, rekonstrukce 405, sémantické explikace 145, synchronního průřezu 404; exaktní 123, 129, funkční 316, 318, generativně-transformační 182, 414, 421, historickosrovnávací 415, hypoteticko-deduktivní 233, statistická 114, 245, 404, strukturalistická 155, strukturní 304, transformační 72–73, 97, 111, 157, 244, 405, 443; v. též *postup*, *přístup*
mikrostyl 246; v. též *styl*
mluvci 138, nářeční 138
mluvnost 125, 139
mluvnice spisovného jazyka 125; v. též *gramatika*
množina: lexikálních reprezentantů 280, predikátových předmětů 57–58, 62–63; výpovědi 150
módalita, modálnost 38, 128, 132, 153, 159, 263–265, objektivní 69–70, subjektivní 70, 193; postoje 25, volní 25–26, tázací a záporová 35, větná 35, 160, 174, nevětná 121
modální: konstrukce 345, paradigma 157, plán 267, rovina 27–28, 188
modální typ infinitivních vět 329
model: derivační 277, generativní 33, 156, 244, transformační 144; konstruktivní 98; syntaktický 103, 244; větný 55, 139, 141, 144, 233–234, v. též *větné schéma*, *vzorec*
modifikace: větných typů 145, 180; promluvové 28, 145, 165, 180, emocionálně motivované 29, výpovědní 181
modifikát 28, promluvový 29, 139
modulace věty 159
modus 26–28, 143, 190, morfologický 134; určitý 134; v. též *způsob*
monolog 125
morfém 32, nulový 116, 121
morfologie 65, 101, 124
morfologická paradigmata 100
morfologickosyntaktické paradigma 187
morfologická: forma 70, 152, jednotka 94, kategorie 70, 106, 115, 152, 175, 187, 232, struktura věty 410
morfologický: čas 70, 73, 152–153, plán 326
nářečí 125, 134, 137, 139, 154, 181, místní 127, 137, teritoriální 133; středoslovenské 322, východomoravské 126; v. též *dialekt*
nářeční: konstrukce 131, 137, typ 82, 125, 127
nářeční skladba 125–130, 138; v. též *syntax*
neeliptičnost 126; v. též *eliptičnost*
německý jazyk 194
nekongruence slovesa 126
německá konstrukce 422–424
neslovesnost 76; v. též *neverbálnost*
neutralizace kladu a záporu 173
neverbálnost 132; v. též *neslovesnost*
nevěta 98–99
nominalizace 105, 108, transformační 107
nominativ 68, 72, 104, 111, 132–134, 160, 235, 314, 367, 376, nejadrový 111, nesyntaktický 133
nominativní funkce 53
nominativnost a nenominativnost 191
norma: věty 124, jazyková 32, nářeční 124
objekt 104, 106–107, 109, 113, 164, 361, děje 106–107, 361, akuzativní 104, determinující 113, syntaktický 103; v. též *předmět*
obsah 359, výpovědi 58; dějový 105, informační 57, 62, jazykový a mimojazykový 47, myšlenkový 83, myšlenkově emotivní 81
obsahová kategorie 326
obsahová struktura věty 47, 310–311, 317
obsazení: lexikální 26, 66–68, 100, 108, 148, slovhědrové 142
okolí syntaktické 105, 109
onomatologie funkční 45
operace: logické 156, slovtovorná 235
opozice 86, 89, forem 89, 384, aktivnosti a neaktivnosti 151, exkluzivnosti a inkluzivnosti 381–383, ireálnosti a reálnosti 153, 160; binární 75–76, privativní 383; gramaticko-stylistická 81, sémantická 151; v. též *protiklad*
otázky: doplňovací 330, zjišťovací 27, 124, 330, 437, 443, 445; deliberativní 346, infinitivní 346, 349

osamostatňování intonační 133
osoba 117, gramatická 62, 107, 125, 134;
třetí 132, zobecněná 62
osobní konstrukce 360
pád 100, substantiva 164, nepřímý 308, přímý 381, prostý 407, předložkový 61–62, 115, 245, 250, 381–387, 407
parádigma 100, 255, 356, slovesa 152–153, věty 70–71, 141–144, 152, 154, 180, 187, 354, větných typů 175; lineární 73, pravidelné 71; v. též *modální, morfologicko-syntaktické, syntaktické*
paradigmatika: věty 103, abstraktní 101; v. též *morfologická, syntaktická*
parataxe 155, 341
participium 252, 373, minulé 372, trpné 295, 360–362, 372; v. též *přechodníky*
parole 154, 230, 232; v. též *řeč*
pasivum: formální 196, neosobní a osobní 333, opsané 316, reflexivní 23; v. též *reflexivní* slovesná forma
pauza 124, 290, funkční 133, neukončená 124
patiens 46, 168
personálnost 142, 264, 304; v. též *osoba*
perspektiva 94, kontextová 391, mluvčího 27, pasivní 124, větná 27; v. též *aktuální členění*
plán: langue 156, obsahů vědomí 310, roviny sémiotické 310, výrazu 151, 310, 381; minulostní 152, optativní 193, významový 98, 151, 381, zvukový 311; v. též *lexikální, modální, morfologický, synchronní, syntaktický, syntagmatický*
platnost: atemporální 130, funkční 79
plural 100, úcty 128, úplný 161
pluralia tantum 101
podmět 26, 51, 58, 75, 111, 114, 121, 160, 164, 189, 217–219, 237, 359–361, 367, 376, gramatický (mluvnický) 22, 115, 141, 194, genitivní 195, neurčitý a určitý 121, nepřímý 111, pronominální 194, skrytý 361; v. též *subjekt*
podměťová funkce 112
pojmenování 229, potenciální a víceslovné 94
pojmenovací jednotka 46
pole: asociativní 82, funkčně-sémantické 263, transformační 144
polská syntax 375, 421
polský jazyk 60–61, 189, 196–197, 259, 298, 334–335, 348, 361, 379–380, 395
polysemie 46, přechodníků 390
popis: jazykové soustavy 157, slovanských jazyků 158, syntaktického systému slovanských jazyků 324, syntaktické struktury staroslověnštiny 373; formální 111, generativní 111, 167, 277, strukturální 111, 114, 143, transformační 26, 111, 149, 168, 279, 288; gramatický 72, syntaktický 111, 415; diachronní a synchronní 415, konfrontační a historickosrovnávací 415
pořádek slov 72, funkční 79, gramatický 243; v. též *slovořad*

postavení prepozitivní a postpozitivní 84
postoj propozicinální 160
postpozice 370, atributu 81
postup: deduktivní 185, 303, derivační 278, diachronní a synchronní 416, generativně transformační 27, 130, 144, 157, 278, 281, 324, 408, statistický 304; od formy k významu 308; v. též *metoda, přístup*
povědomí mluvčího 94, jazykové 138, 166
pozice 107–109, objektu 106–107, podmětu 105–106, 108; nezávislá 71, samostatná 70, syntaktická 104, 141
prajazyk 81; v. též *praslovanský*
praslovanská syntax 375
praslovanský jazyk 32, 353, 379, 409
pravidlo 67, 150, ekvivalence a korespondence 98, fungování 70, pronominalizační substituce 241, selekce 43; formalizované 97–98, formační 34, generativní 65, transformační 36–37, 99, 105–107, 109, 123, 169, základové 34; obecné jazykové 68, systémové syntaktické 147
pražský lingvistický kroužek 190; v. též *strukuralismus*
predikace 21, 105–107, 119–121, 152, 159, 244, 297, 303, 306, 312, 390, 410
predikační jádro 22, nominální 409, větné 167, vedlejší 390
predikát 26, 41, 57–58, 66, 76, 114, 119, 121, 130, 132, 152, 156, 160, 190, 192, 195, 215, 217–218, 306, 326, 376; gramatický 115–116, holý 22, nesponový 410, nominální 373, sponově jmenný 376, 410, verbální 117; v. též *dvojmístný, jednomístný, logický; přísudek*
predikativnost 152
predikativum 132, 153, 245, bulharské 203, kvalifikující a posesivní 231
predikátový předmět 57–62, 145
predikce sémantická 113
prefix 151; v. též *slovesná* předpona
prézens nulový 109; v. též *čas*
proces: komunikativní 393, lexikální a syntaktický 128
projev: spisovný 132–134, 138, 155, nářeční 129, 132, 134, 138; v. též *promluva*
promluva 130, 133, 145, nářeční 131, 133, 137; v. též *projev*
promluvová realizace 154, 197
promluvová rovina 154, 372–373
promluvový rys 138
pronominalizace 237
propozice (soud) 47, 148
prostředek: anoforický a deiktický 168, formální 72, 122, intonační 237, jazykový 264, konkurující 131, morfologickosyntaktický 237, spojovací 137, syntaktický 119, 128, 131, suprasyntaktický 232, stylizační 126, systémový 137, tranzitní 391, uvozovací 126
protiklad: výraz – syntagma 175; binární

- ekvipolentní a privativní 175; stylistický 125; v. též *opozice*
- prvek* 101, věty 83, 161, 232; fakultativní 142, 150, 161, 164, potenciální 161; jazykový 82, lexikální 99, 232; distinktivní 137, distinktivní sémantický 59; nepříznačový a příznačový 53; v. též *konstitutivní*
- předložka* 40, 59
- předmět* 58, 112, 270–276, 407, akuzativní 127, 245, stavový 127, transformovaný 112, zasahovaný 94; v. též *objekt*
- předmětová funkce* 112
- přechodníky* staročeské 399–402
- přechodníkové* vazby staročeské 397–402
- překlad* 94, vnitřnějazykový 72
- přimykání* 113, 119, 165, 377
- příslovce* 115, 139, 330; v. též *adverbium*
- příslověčné* určení 63, 104–109, 112, 133, 143, 407, cíle 115, času 122, 159, v. též *adverbialie*
- přístup:* deduktivní 426, generativní 156, 158; funkční 168, 172, funkčně strukturální 103, klasifikační (taxonomický) 158, strukturální 172; v. též *metoda*, *postup*
- přísudek* 376, dvojčlenný 121, jmenný 131, slovesný 121, sponově jmenný 131, 233; transformovaný 112; v. též *predikát*
- příslastek* 112, adjektivní 106, adjektivní anteponovaný 139, neshodný 106, predikativní 165, sekundární 108
- pří vlastková* funkce přechodníku v stč. 397 až 402
- příznak:* aktuálnosti 119, aktivity 4, neaktivity 151, dynamičnosti 119; distinktivní 199, 326, diferenciální sémantický 65, 145, 200, formální 65, 72, 122, 157, funkční 65, gramatický 65, charakteristický 71, intonační 157, konstitutivní 190; v. též *rys*
- přízvuk:* sémantický 125, větný 84, 125
- psanost* 125
- psycholinguistika* 128
- reakce* jazyková 127
- realizace* 72, promluvy 123, 145, větného vzorce 230; eliptická 129, implicitní 129, jazyková 134, mluvnická 131, mluvnicky uvolněná 134, spisovná 132, zvuková 188; v. též *promluvoval*
- redundance* 126, systému 101
- reference* 168; v. též *denotace*
- reflexivní:* slovesná forma 193, 196, 256, 334, pasivní 23
- rekce* 119, 270–271, 377, akuzativní a genitivní 38, analytická a syntetická 386, silná 113, slabá 113, 165; v. též *intence*, *valence*
- rekonstrukce* 411, praslovanské syntaxe 336, 375, 421, praslovanského syntaktického systému 405, praslovanské věty 411, 420, praslovanských větných typů 409, 432
- rekurzivnost* větných modelů 158
- relace* 34, syntaktická 32; v. též *vztahy*
- replika* — *výpověď* 236, dialogická 68, 71, závislá 68
- rod:* jmenný 121, mužský 117; slovesný 142, 263; v. též *genus verbi*, *diateze*
- rovina:* činitele 316, gramatické stavby 143, 232, jazykového projevu 119, objektivní a subjektivní modalnosti 220, 325, organizace výpovědi 232, parole 155, referentního a strukturálního významu 52, sémantické struktury věty 232, syntagmatu 175, výrazové formy 94
- rovina:* emocionální 188, fonologická 231, formální 191, genetická 432, grafická 157, intonační 157, jazyková 75, 231, 310, logicko-sémantická 159, morfologická 94, obsahová 191, univerzálně sémantická 267, věcně obsahová 130, výpovědní 237, významová 48, 148; v. též *gramatická*, *gramaticko-predikační*, *konstitutivní*, *modální*, *promluvoval*, *slovo tvorná*, *strukturální*, *stylistická*, *synchronní*, *syntagmaticko-predikační*, *systémová*, *transformační*
- rozbor:* větné melodie 125, stylistický 128, syntaktický 125; v. též *analýza*
- ruská* konstrukce se závislým infinitivem 278, 283–288, 304, 308
- ruská* syntax 198, 204, 257, 361
- ruské* sloveso 264
- ruský* jazyk 60–61, 66, 84, 105–108, 111, 113, 116, 142, 159, 166, 195, 197, 204, 230, 309, 322, 335, 348, 351–352, 378, 395, 403, současný 121, 303, 352, 357, praruský 353, staroruský 352, 354
- rys:* věty 161; diferenciální syntaktický 199–200, distinktivní 28, 53–54, 73–75, 150, 157, 185, 190, 231, 306, fakultativní 142, konstitutivní 133, 142, 157, 232, obecný (univerzální) 147; v. též *promluvoval*
- řecká* konstrukce 367, 370–371
- řeč* 77, mluvená 125, nepřímá, polopřímá a přímá 126; v. též *parole*
- řečtina* 200, 365, 370
- řetěz:* symbolů 104, 141, 158; jádrový 233, terminální 99, 234
- sdělení* 269–270, obsahově eliptické a implikativní 129
- segmentace* 91, 260, nářečního projevu 133
- sémantika* 48, 58–59, 165; 172, 256, přirozeného jazyka 48, slova 253, slovesa 103, 113, 142, 164; lexikální 192, logická a univerzální 46–48, syntaktická 442, větná 145, 148–149, 161
- sémantická:* analýza 58, funkce 113, složka 45
- sémantická* struktura: věty 45, 49, 145, 181, 232, větného vzorce 150, 415
- sémantický* příznak slova 166
- shoda* 106, 378, v čísle 300, v rodě 300, časověčná a úplná 219; v. též *gramatická* neshoda, *kongruence*
- schéma:* Karcevského 310, členské 389, go-

- nerativně-transformační 144, konceptuální 158, souvětne 389, strukturní 68, syntaktické 258; v. též *větné, vzorec, model*
- singularia tantum* 101
- situace* 28, 67–68, 71, 232, výrazová 79, v. též *konsituace*
- situační typ* 265
- situant* 113
- skladba*: mluveného jazyka 128, 137, psaného jazyka 137, spisovného jazyka 129, spisovně češtiny 132–133, historická 128, v. též *syntax*
- slovanská syntax* 79–80, 83, 103, 137, 157, 175, 185, 257, 310, 325, 335, 339, 437–438, 441, 443, 445, 448
- slovanská věta* 22, 79, 129, 141–142, 147, 185, 193, 195, 211, 303, 305, 324, 414, 426, 437
- slovanské jazyky* 23–25, 28, 32–34, 60, 66–67, 75, 77, 84, 97, 107, 116, 135, 139, 141–142, 144–145, 147, 156, 158, 160, 175, 181, 185, 187, 189, 191, 193–194, 258–259, 303, 306–311, 313–314, 321, 329, 332, 336, 339, 372, 375, 379, 380 až 381, 386, 389, 395, 403, 406, 408–410, 412, 428, 430, 433, 441, 443, 446
- slovánština* 193–194, jižní 344, východní 196
- slovanský jazyk* 116, 131, 197, 199, 259, 322, 348, 428
- slovesnost* 79; v. též *verbálnost*
- sloveso* 59–61, 69, 76, 94, 104–105, 109, 114, 235, 257–260, bezpředmětové 120, 196, 272, dějové a stavové 114, dokonavé a nedokonavé 104, esse a habere 322, modální 131, 152, 347, neosobní 103, 203, osobní 103, 117, pomocné 121, přechodné 94, 197, 292, přísudkové 115, složené 270, 272–273, 275, významové 191, 237; v. též *bulharské, ruské, staroslověnské*; v. též *verbum finitum*
- slovesná forma* 130–131; v. též *forma slovesa*
- slovesná funkce* 410
- slovesná kategorie* 130, 193, 410
- slovesná předpona* 270–273, 276; v. též *prefix*
- slovinský jazyk* 194, 313, 395
- slovník*: syntaktických konstrukcí 408; frekvenční 101; v. též *frekvenční seznam*
- slovo* 51–52, 82, 93, 119, 125, 247, 427, francouzské 322, modální 35, 82, plno-
významové 52, speciální 72
- slovoforma*, 65–66, 68; v. též *tvar slova*
- slovosled* 126, 177–178, 265, ruské věty 304 až 305, gramatický 198, 243; v. též *pořádek slov*
- slovosledné zákonitosti* 139
- slovosledný typ* 369
- slovotvorná rovina* 105
- složka*: bezprostřední (NP, VP) 230, 232, derivační 277, základová 34; v. též *konstituent, sémantická, syntaktická, transformační*
- soustava*: jazyka 144, 329, větných typů 144; v. též *systém*
- souvěti* 67–68, 83, 104, 248, hypotaktické 426, parataktické 426, podřadné 137, vztažné 282; staročešské 431
- souvýskyt* (spoluvýskyt) 104, 170, 196
- spisovný typ* 125
- spojení slov* 65–67, 70; v. též *syntagma*
- spojka* 83–84, 127, mezislovní 254, obsahová 344, složená 84, spisovná 127; v. též *prospědek*
- spona* 66, 76, 291, 351–352, 356, fakultativní a nulová 411; v. též *kopula*
- sponová konstrukce* 353
- srbšský jazyk* 84
- srbocharvátská struktura* 215
- srbocharvátský jazyk* 81, 154, 166, 198, 206 212, 215, 312–313, 322, 395, 412
- srovnávací analýza* 91, aspekt 185, typologie 322
- starobulharský jazyk* 200
- staročešský jazyk* 345, 404
- staročešská konstrukce* 348, věta 366, 431
- staroruská konstrukce* 431
- staroslověnská*: konstrukce 366–367, syntax 365–366, 375, 420
- staroslověnské sloveso* 386
- staroslověnský grafický systém* 366
- staroslověnský jazyk* 81, 131, 342, 367, 371 až 373, 375, 380–381, 384, 386, 405
- staroslověnský a praslovanský syntaktický systém* 420
- staroslověnský typ* 374
- statistika* 353, frekvenční 186
- status věty*: komunikační 193
- stavba*: promluvy 91; analytická 410, mluvnická 133, významová 133, v. též *gramatická*
- struktura* 75, 90, 124, 215, 258, 261; podmětu 303, predikativního jména 291–296, 305, přísudku 303, 379–380, věty 32, 51, 57, 60, 70, 82–83, 103, 141–142, 145, 152, 167, 181, 201, 213, 215, 232, 235, 263–265, 303, 305, 309, 312, 313, 381, 404, 420, větného typu 32; aleatorní 305, frazeologizovaná 254, 256, frázová 233 až 234, hloubková 34, 37, 41, 144, 151, 157, 170, 212, 215, 230, 243, 294, 319–320, inkorporovaná 106, 158, jádrová 99, 159, nářeční, 134, odvozená 277, 293–294, 304, onomaziologická 310, povrchová 157, 170, 197, 211, 215, 243, 319–320, sémantická 145, 148–150, 159, synonymní 256, syntaktická 98–99, 124, 144, 151, 232, 256, 259; 304, 377, 411, univerzální logická 159, základní frázová (základová) 171, 233 až 234; v. též *morfologická, obsahová, sémantická, srbocharvátská, syntaktická, významová*
- strukturalismus* československý 326, jazykovědný 244, pražský 231; v. též *pražský lingvistický kroužek*

strukturní: odchylka 123, popis jazyků 307, v. též *popis*; rovina 367, 373, typ (gramatický) 156–158, 170–171, 228, 233, 314, 343, typ věty 31, 32, 44, 84, 127, 147, 187, 233, 247, 303–304, 343, vztah 128

styl: hovorový 82, 203–204, jazykový 252, publicistický 81, 394, výrazový 79; v. též *funkční*

stylistická rovina 346, 374, 412, 432

stylistika 80, lingvistická 317, statistická 345

studium: mluvnické stavby slovanských jazyků 444, 446, slovanské věty 305, větných typů v slovanských jazycích 447, vývoje jazyka 412; historické 230, 412, 443, 445, historikosrovnávací 332, 336, 365, 375, 403–404, 420, 430, 437, 443, 445, historikosrovnávací slovanské syntaxe 405, 418, konfrontační 306, 443, 445, srovnávací 230, 439, synchronní porovnávací 303, typologikosrovnávací 303, 306, 308, 317, 324, 437, v. též *konfrontační*

suprasyntaktický plán 326

symbol: Cop 212, N 160, pádový 38, 40, prázdný (dummy – Δ) 148, 160, 215, 319, rekurzivní 39, větný (S) 285, 427, VF 148, 160, 164

symbolika 307, 421; 438, 441

synchronie 79

synchronní: analýza 129, 406, plán 149–150, rovina 406

synonyma: česká 389, syntaktická 132, 149

synonymie (synonymika, synonymita): 98, 172, vět 48–49, 132, syntaktická 236, 389

syntagma 73, 97, předložkové 313

syntagmatika 94, 142

syntagmatická forma 81

syntagmatický plán 268, vztah 70, 83, 120

syntagmaticko-predikační rovina 27, 143, typ 153, vztah 375

syntaktém 221–224

syntaktická: analýza 70, 123, 134, jednotka 73, 119, kategorie 70, 121, 152, 187, 198, 264, konstrukce 128, 217, 221, 278, 281, 411, paradigmatika 73, 97, 100–101, 144, 277, rovina 26, 45, 54, 93, 130, 144, 150, 168, 172, 175, 326, složka 45, struktura výpovědi 198, teorie 74, 92, typologie 38

syntaktické paradigma 154, 236, 413, 442

syntaktický: čas 70, 73, 152–153, popis jazyka 32, 238, v. též *popis*; vztah 93, 111, 119–120, 312

syntax 51–53, 75, 101, 145, 430–431, participií 372, 390, 431, předpony v ruštině 305, slovanských jazyků 182, 229, 409, starého jazyka 418; empirická a teoretická 51, funkční 45, 415, generativní 189, historická 80, 351, 408, nářeční 123, 125, 127, 134, 137–139, 145, 154–155, 418, strukturní 114, 151, větná 198, 310, 314, 418, v. též *česká, polská, práslovanská, ruská, slovanská, staroslověnská*; v. též *skladba*

systém 52–53, 75, 101, 145, 430–431, forem a tvarů slovesa 152, forem věty 69–71, kadencí 154, pravidel 33, realii 52–53, ruských prefixů 152–153, staroslověnských participií 405, větných typů 26–27, 303; jazykový (langue) 27, 45, 69–71, 77, 137, 144–145, 154, 187, 316, komunikační 53–54, sémantický 53, 407, sémiotický 52–55, syntaktický 69–70, 117, 147, 229, 236, 318, 324, 365; v. též *bulharský, staroslověnský, vidový*

subjekt 103, 106, 119, 160, 191, 211, 298 až 299, 312, 319, věty 117; anonymní 197, formální 315, genitivní 181, gramatický 115–117, 132, kvantitativní 195, logický 195, 308, personální 196, pronominální 116, 194, přímý a nepřímý 195, 198, substantivní 116, všeobecný 117; v. též *podmět*

subordinace (dependence) 232

substantivum 58–61, 66–67, 76, 106, 151, 156, 213, 376, dějové 105–108, neživotné a životné 151, přísudkové 36, 153, 203, 289, slovanské 387, verbální 298, 395

substituce 157, pronominální 237–238

systematika větných typů 143

systémová rovina 154–155

temporalnost 159, slovesného vidu 263–264, 268

tempus 160, v. též *čas*

teorie: informace 123, jednoduché věty 68, pojmových kategorií 263, tří rovin 232, ruské syntaxe 105, věty, 93, 244, v. též *syntaktická*

text 79, dalmatský a dubrovnický 394, latinský, řecký a staročeský 393, nářeční 423, prozaický 83, psaný 79–81, staroslověnský 81, 83, 393, umělecký 83

toponymika 81

transformace 22, 25–26, 34, 65, 73, 97–99, 104–107, 111, 149–150, 157, 161, 199, 212, 234–236, 242, 277, 284–285, 292, 442, fakultativní 234, 423–424, obligatorní 171, 234; jednozákladová 236, dvojjákladová 277, vícezákladová 211, 236; kvantifikační 43, negační 242, neosobní 100, nominalizační 107, 242, 288, pronominalizační 40, 42, pádová 43, participiální 243, pasivní 43, relativní 41, syntaktická 97, 111, 244, záporná 43, v. též *transformační*

transformand 236

transformát 236, vět tázacích zjišťovacích 242; demiaktivní 112, demipasivní a pasivní 111, imperativní 242, jednozákladový a dvojjákladový 111, 112

transformoid 111, 236

transformační: analýza 99, 111, 243, 431, historie 106, operace 26, 144, 157, rovina 105, skladba ruštiny 230 (v. též *syntax*), složka 33, 277, typ 161, vztah 26, 73, 93–95, 144, 149, 151–152, 236

transgrese slovesně kategoriální 131, 413
trojmístný predikát 58, 60–62
třída: slov 54–55, 166; lexikální 97, 114,
slovesná 104, slovní sémantická 148, 151,
syntakticko-sémantická 412
tvar: slovesa 152, finitní 190, futurální 156,
neosobní 197, 404, reflexivní 197; pro-
duktivní a neproduktivní 245; základní
133; v. též *forma*
tvoření slov 422
typ: gramatiky 158, 314; aspektuálního kon-
textu 265–267, české nářeční věty 124,
slovanské věty 132, 141, 185, 193, 303 až
306, 437; emocionální 193, genitivní 195,
modální 27, 143, 153, 311, paradigma-
tický 72, participiální 369, préteritální
neosobní 197, s nepřímým pádem 191,
souvětný 125, 137, slovesný bezpod-
mětný 192, v. též *nářeční, situační, slovo-
sledný, spisovný, staroslověnský, struk-
turní syntagmaticko-predikační, transfor-
mační, univerzální, všeslovanský, výpovědní*;
typ větný 21–28, 33–34, 72, 93, 123–124,
134, 137, 139, 142–144, 150, 152, 154,
156–158, 160, 164, 167, 172, 175, 180,
185–191, 228, 233, 303–304, 311–313,
317–318, 321, 324–326, 329–330, 404 až
405, 408, 415–417, 432, 437, 441, 443,
445, 447; dvojjmenný 23, 26, 196–197,
311, jednočlenný 26, 196–197, 311, 314,
nenominativní 195; pasivní 193
typologie: jednočlenných vět 255, para-
digmat 71, slovanských jazyků 142, slo-
vanské věty 132, 142, 303, 305, 308–309,
311, 313, vět 304, větných vzorců 71,
též *srovnávací, syntaktická*
ukazatel frázový 34, 42, 292–293
ukrajinský jazyk 197
univerbizace 94
univerzálie 49, 53, formální a substanci-
onální 158, ontologické 189, 324, slovanské
305, syntaktické 32–34, 142, 147, 156, 181
univerzální slovanský typ 196
určení: determinující 113; přívlastkové 139,
v. též *přívlastek*; větné 319
uvolnění syntaktické stavby 133
valence slovesa 103, 105, logická 57, zleva 237,
zprava 112–113, 237, v. též *intence*
varianta: větného typu 25–27, řecká 83,
slovosledná 243, stylistická 83, systémová
232
vazba: komplexní 390, participiální a pře-
chodníková 112, polovětná 390, s impli-
citní predikací 390
vedlejší věta 354, 357, infinitivní 197, kon-
cesivní 393, obsahová 38, obsahová tázací
39, obsahová žadací 343–344, 403, pod-
měťová 23, relativní 392, subjektová
a objektová 38, účelová 343, vztažná 39,
v. též *věta*
verbálnost a neverbálnost 132, v. též *slo-
vesnost*

verbum finitum 66, 161, 190, 192, 376, 427,
impersonale 22–23, 175, 409, personale
22–23, 175, reflexivní a nereflexivní 23,
v. též *sloveso*
věta 45, 47–48, 57, 60–65, 67, 70, 80, 99, 107,
119, 126, 133, 152, 161, 167, 170–171, 175,
180, 185, 198, 214, 230–233, 245–247, 310
až 311, 315, 320, 408, 420, 422–423, 427,
442; bezpodmětná 229, citoslovečná a kon-
taktivá 124, dlouhá a krátká 245; 250,
holá 103, 190, jmenná bez kopuly 369–
372, 404, 407, s nominálním predikátem
367, 372, 404; jednokomplexní a dvou-
komplexní 121 (v. též *jednočlenná a dvoj-
členná*); kladná a záporná 77, 193, 203,
206; maticová 106–108, 112, 281, in-
korporovaná 108, 112, (v. též *jádrová*);
osobní 230, 359–360, 363, 404, neosobní
36, 99, 203, 230, 300, 359–360, 363, 404;
oznamovací 27–28, 77, 143, 171, 330, rozka-
zovací 143, 171, 206, 330–331, práci 143,
330–331, 437, 443, 445, 206, 437, tázací
27–28, 77, 143, 171, 206, 330, zvolací 77;
segmentovaná a kompaktní 416, 419;
slovesná 167, 192, 231, 335, neslovesná
121, neslovesná nominální 335, 159–160,
základová 279–280; v. též *indoevropská,
infinitivní, jednoduchá, jednočlenná a dvoj-
členná, slovanská, staročeská, vedlejší, závislá*
větná konstrukce 81, 97, 115–116, 148, 160,
303, minimální 211 v. též *typ*
větněčlenná kategorie 308
větné schéma 21, 140–141, 150, 164, 198,
233, 306, 389–390, 415; v. též *model, vzorec*
větný člen 58, 70, 72, 87, 113, 115, 121, 143,
145, 221, 307, 393; fakultativní a obli-
gátní 115, gramatický 46, hlavní 152,
několikanásobný 109, neúplný a úplný
115, rekní 164, rozvíjející 269–270,
276, 305, 407, základní 192, 269–270;
276, 305
větný ekvivalent 229
vid slovesa 257, 261, 263, 264, 267, dokonavý
a nedokonavý 267; v. též *aspektuálnost*
vidový systém 372
vokativ 124
všeslovanský větný typ 198, v. též *inventář*
větných typů
výběr 245–246, reprezentativní 409
východiško věty 121
výpověď 31, 85, 125, 133, 157, 186, 217, 230
až 231, 269–275, 310–311, citoslovečná
236, nářeční 139, nevětná 229–231, 236,
oslovení 236, větná 125
výpovědní: funkce 119–120, typ 93; 155,
236–237
výrazy: apoziciční, modální a zvolací 81–82,
kontaktové 27, záporové 204–205
výskyt relativní 250, v. též *frekvence*
výstavba: promluvy 26–27, věty 126; aktu-
álního členění 133, v. též *aktuální členění*;
modální 127, 133, perspektivní 133

- vyšinutí z vazby* 124; v. též *anakolut*
- vývoj* 83, 348, českého souvětí 331, 368, 392, 430, české a slovenské syntaxe 428, infinitivních vět 345, 404, 407, infinitivních jednočlenných vět 351, 403, 437, jazyka 407, 408, 428, nářečí 127–128, rozkazovacích a tázacích vět 339, 340–341, 403, slovenské deklinace 387, slovenské věty 416, 430, syntaktických kondenzátorů 206, 389, syntaktické stavby jazyka 409, syntaktické stavby českého jazyka 335, 360, syntaktického systému 432, syntaxe 411, 418, vět s nominálním predikátem bez kopuly 413, větných typů 445, 297, 302–303, 329, 336, 403, 406, 412, 416, 428, 430, 433, 443, 445, vztažných vět 433
- vývojový aspekt* 181
- význam*: pádů 137, reálnost a ireálnosti 69–70, slova 51–55, 412; časový 70, gramatický 52, 69–72, 151–152, 160, gramémický 52–55, invariantní 148–149, jazykový 47–48, 161, kombinatorický 53–54, konativní 265, lexikální 45, 52–54, objektivně a subjektivně modální 70–72, referentní 52–54, slovně-druhový 145, strukturální 52–54, syntaktický 45–46, 69–70, v. též *logický*
- významová*: jednotka 247, struktura věty 46–47, 145, 415
- vsorec*: formálně-gramatický 55, syntaktický 133, 150–151, 244, větný 21–22, 25–28, 45–46, 65–69, 71, 103, 132, 141–143, 145, 147, 150, 229–233, 236, 306, 321, 408, 415, větný nářeční 133; v. též *větná schéma*
- vztah* 57–59, 63, 236, formy a funkce 168, kategorií 312; atributivní 113, formální 107, 110, 159, funkční 93, 150, mluvnický 133, paradigmatický 70, 93–95, 351, 418, predikační 119, 312, 379–380, 410, sociativní 410, synchronní 407, syntaktický determinační 119–120, 410, syntaktický kopulativní 120, syntaktický významový 159, systémový 93, 280–282, 406, 431, 433, větotvorný 120, významový 119, v. též *syntagmatický, syntaktický*
- vztahy*: hloubkové 278–279, koordinační a subordinace 392, závislostní 278, vidové časové 263, 267–268
- zájmeno*: anaforické 286, deiktické 42, osobní 40–43, tázací 330, všeobecné osobní 117, zvrtné 62, 203
- závislost*: formální 119; syntaktická 244
- závislá věta* 84, 214, 417, v. též *věta*
- zkoumání*: slovanských jazyků 414, historickosrovnávací 329, typologickosrovnávací 336; v. též *studium*
- znak*: distinktivní 133, v. též *příznak, rys, jazykový* 52, 119, motivovaný a nemotivovaný 311
- způsob* 131, oznamovací 377, podmiňovací 70, 153, 377, přací 70, rozkazovací 70, 377, v. též *modus*; způsob děje v. *aspektuálnost*

Sestavil Karel Pala